

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.006.01.2021

Pan
Paweł Lulewicz
Prezes Zarządu
PGZ Stocznia Wojenna Sp. z o.o.
ul. inż. Jana Śmidowicza 48
81-127 Gdynia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/015 – Funkcjonowanie Polskiej Grupy Zbrojeniowej SA i spółek zależnych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	PGZ Stocznia Wojenna Sp. z o.o., ul. inż. Jana Śmidowicza 48, 81-127 Gdynia (dalej: „Spółka”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Lulewicz, Prezes Zarządu, od 24 sierpnia 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: – Adam Krzemiński od 25 czerwca 2020 r. do 24 sierpnia 2020 r. – Konrad Konefał od 5 stycznia 2017 r. do 25 czerwca 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Opracowanie i realizacja strategii Spółki. 2. Zarządzanie Spółką, nadzór właścicielski nad spółkami zależnymi oraz prowadzenie działalności gospodarczej. 3. Zawieranie, realizacja i rozliczanie zawartych umów. 4. Kształtowanie się wyników finansowych i wskaźników ekonomicznych Spółki.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. z uwzględnieniem zaistniałych zdarzeń oraz dowodów wytworzonych przed i po tym okresie, jeśli miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Zdzisław Stefan Zbierski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/46/2021 z 24 marca 2021 r. 2. Rafał Wieczorkowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/78/2021 z 27 maja 2021 r.

(akta kontroli str. 1-5)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Spółka opracowała Strategię Spółki na lata 2018-2022 ³ , jednak nie została ona przyjęta przez Radę Nadzorczą. W tej sytuacji Spółka (wchodząca w skład Grupy Kapitałowej Polska Grupa Zbrojeniowa SA ⁴ i realizująca jej cele) prowadziła działalność w oparciu o postanowienia wynikające z innych dokumentów o charakterze strategicznym, w szczególności biznesplanu projektu, umowy inwestycyjnej oraz planów wieloletnich i rzeczowo-finansowych. Zgodnie z tymi dokumentami podstawowym celem Spółki było zwiększenie zdolności produkcyjnych GK PGZ w obszarze utrzymania potencjału krajowego przemysłu obronnego w zakresie realizacji zadań Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP, w tym zwalczania zagrożeń na morzu. Spółki nie przypisano do żadnej z domen produktowych, o których mowa w Strategii GK PGZ. W ramach działalności podstawowej Spółka zajmowała się budową, remontem i naprawami okrętów wojennych, a w ramach działalności uzupełniającej – remontami i naprawami statków handlowych. Do zakończenia kontroli w Spółce opracowywano nową strategię Spółki na lata 2020-2028.
---------------------	---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. (dalej: „ustawa o NIK”).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu Nr 119/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Strategii Spółki na lata 2018-2022.

⁴ Dalej: „GK PGZ”.

Spółka nie posiadała spółek zależnych, a jej jedynym udziałowcem była PGZ SA. W badanym okresie Spółką kierowały Zarządy dwóch kadencji. W okresie tym Spółka nie wypracowała dywidendy, odnotowując coroczne straty (brutto i netto) z działalności operacyjnej i ze sprzedaży. EBITDA⁵ (według metodologii obliczania w PGZ SA) wyniósł w latach 2018-2020 odpowiednio: -18 991,6 tys. zł, -62 959,4 tys. zł i -17 222,0 tys. zł, natomiast WZK⁶: 0,25, 0,44 oraz 0,45. Spółka odnotowała poprawę rentowności sprzedaży, zmniejszyła stratę ze sprzedaży oraz stratę netto. Produktowność zatrudnienia w Spółce wzrosła, a przeciętne zatrudnienie spadło.

Spółka pozyskiwała środki finansowe w drodze dokapitalizowania, pożyczek oraz zaliczek na budowę, remonty i naprawę okrętów. Główne zamówienia Spółki pochodziły z Ministerstwa Obrony Narodowej (dalej: „MON”), w tym z Programu Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP (dalej: „PMT”) i dotyczyły programów Ratownik, Kormoran i Ślżak. Spółka realizowała także zamówienia w segmencie pozamilitarnym, głównie w zakresie remontów dokowo-konserwacyjnych statków handlowych (przede wszystkim polskich). W badanym okresie nie wystąpił przypadek zerwania kontraktu eksportowego realizowanego przez Spółkę. Udział przychodów ze sprzedaży produktów i usług segmentu militarnego w przychodach ze sprzedaży ogółem wzrósł z 79,9% w 2018 r. do 92,3% w 2020 r. Wzrosły też przychody z eksportu (w całości w sektorze pozamilitarnym) z 2471,6 tys. zł w 2018 r. do 6837,8 tys. zł w 2020 r.

W latach objętych kontrolą Spółka prowadziła jeden projekt B+R⁷ – „Wykonanie demonstracyjnego laboratorium Zintegrowanego Systemu Łączności”. Niski poziom nakładów na prace B+R i innowacyjność wynikał z niekorzystnej sytuacji finansowej Spółki (głównie z powodu braku planowanych zleceń).

Spółka zrealizowała w badanym okresie zadania inwestycyjne na łączną kwotę 8452,0 tys. zł, polegające m.in. na zakupie sprzętu i oprogramowania IT⁸, CTI⁹ i zintegrowanego systemu zarządzania ERP¹⁰, oświetleniu hal stoczniowych, kompaktyzacji narzędziowni i warsztatu elektrycznego, modernizacji szatni, pomieszczeń biurowych, Biura Projektowo-Technologicznego, dostosowaniu pomieszczeń do potrzeb Laboratorium INNOSHIP oraz zakupie urządzeń do rurowni.

Za wyjątkiem programu Ratownik, nie wystąpił przypadek ostatecznego nieodebrania przedstawionych przez Spółkę wyrobów lub usług z powodu niespełnienia wymagań jakościowych.

27 grudnia 2017 r. MON zawarło z Konsorcjum¹¹ umowę na dostawę realizowaną poprzez zakup z dostosowaniem „Okrętu ratowniczego Ratownik”. 23 kwietnia 2020 r. MON przekazało Konsorcjum oświadczenie o odstąpieniu od umowy, zarzucając wykonawcy niedotrzymanie terminu umowy. PGZ SA przedstawiła MON stanowisko Konsorcjum w pismach z 21 i 22 maja 2020 r. Spółka przekazała Liderowi Konsorcjum wszystkie otrzymane dokumenty, w tym umowę z aneksami i kopiami dokumentów jawnych. Odstąpienie MON od umowy spowodowało zmiany w planach sprzedaży Spółki i brak możliwości rozliczenia zaliczki otrzymanej od PGZ SA. Do zakończenia kontroli sprawy wynikające z ww. sporu prowadziły służby prawne Lidera Konsorcjum.

⁵ Wynik z działalności operacyjnej + amortyzacja.

⁶ Wskaźnik zadłużenia aktywów (powyżej jedności oznacza niewypłacalność).

⁷ Prace badawczo-rozwojowe.

⁸ Information technology.

⁹ Computer telephony integration.

¹⁰ Enterprise resource planning.

¹¹ W składzie: PGZ SA (Lider Konsorcjum), Spółka, Stocznia Remontowa „Nauta” SA, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej SA.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Funkcjonowanie Spółki

Opis stanu faktycznego

1.1. Spółka została utworzona przez PGZ SA. Od Stoczni Marynarki Wojennej SA w upadłości likwidacyjnej Spółka nabyła całość przedsiębiorstwa i przejęła pracowników (wydanie przedsiębiorstwa nastąpiło 1 stycznia 2018 r.).

Stosownie do Strategii Spółki na lata 2018-2022 przedmiotem jej działalności była produkcja, remonty statków i konstrukcji pływających. Głównym rynkiem produktowym był polski rynek produkcji specjalnej (wojskowej), z wyodrębnionymi dwoma segmentami produkcji istotnymi z perspektywy sprzedażowej Spółki, tj.:

- rynek modernizacji i napraw okrętów, na którym odbiorcą głównym było MON,
- rynek budowy okrętów na potrzeby polskiego przemysłu obronnego.

Zgodnie z Umową Spółki¹² przedmiotem jej działalności była w szczególności:

- produkcja konstrukcji metalowych, broni i amunicji, silników i turbin, statków i konstrukcji pływających, łodzi wycieczkowych i sportowych,
- naprawa i konserwacja maszyn, urządzeń, statków i łodzi,
- transport drogowy, morski i przybrzeżny towarów,
- magazynowanie i przechowywanie paliw gazowych i pozostałych towarów,
- działalność agentów sprzedaży, usługowa, wydawnicza, telekomunikacyjna, rachunkowo-księgową, doradcza.

Zadaniem Spółki było prowadzenie działalności gospodarczej o charakterze zarobkowym lub mającym inny cel gospodarczy zgodny ze Strategią GK PGZ oraz Standardami Organizacyjnymi GK PGZ.

Spółka zobowiązana była do przestrzegania zasad wynikających z Kodeksu GK PGZ, Strategii GK PGZ oraz Standardów Organizacyjnych GK PGZ.

(akta kontroli str. 6-36, 42-74)

1.2. Zgodnie Umową Spółki, celem Spółki było prowadzenie działalności ukierunkowanej na realizację interesu GK PGZ, determinowanego przez rolę GK PGZ wskazaną w Kodeksie GK PGZ, jak również misją, wizją, celami oraz innymi zasadami wynikającymi z obowiązującej Strategii GK PGZ.

W okresie objętym kontrolą ww. dokumentem strategicznym GK PGZ była Strategia Grupy Kapitałowej PGZ na lata 2019-2023.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że dokumentem strategicznym określającym kierunki działania Spółki jest umowa inwestycyjna z 27 stycznia 2017 r. zawarta z PGZ SA, której celem pozostaje zwiększenie zdolności produkcyjnych i remontowych PGZ SA oraz spółek zależnych. Działania Spółki koncentrują się na realizacji projektów na rzecz Marynarki Wojennej (ok. 80% obrotów Spółki). Dokumentem o charakterze strategicznym określonym w ww. umowie była m.in. Strategia Spółki na lata 2018-2022. Dokument ten został przygotowany przez Zarząd Spółki poprzedniej kadencji (nie został jednak zatwierdzony przez Radę Nadzorczą I wspólnej kadencji). Ww. Strategia z innymi dokumentami (umowa inwestycyjna, umowa wsparcia, biznesplan projektu) uzależniała sposób i cel wydatkowania przez Spółkę środków pieniężnych uzyskanych przez Spółkę i PGZ SA jako inwestora. Zarząd II wspólnej kadencji nie zna przyczyn nieprzyjęcia ww. Strategii przez Radę Nadzorczą poprzedniej kadencji.

¹² „Teks jednolity Umowy Spółki PGZ Stocznia Wojenna spółka z ograniczoną odpowiedzialnością uwzględniający zmiany wprowadzone uchwałą nr 4/2020 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 10 stycznia 2020 r.”

Wraz z rozpoczęciem nowej, II wspólnej kadencji Zarząd polecił wszczęcie procedury opracowania nowej strategii Spółki. Zarządzeniem Nr 78 z 2 grudnia 2020 r. powołany został Doraźny Zespół Zadaniowy dla realizacji zadania „Opracowanie dokumentu pt. Strategia PGZ SW 2020-2028”. Zespół rozpoczął pracę od przygotowania aktualizacji Biznesplanu Spółki (dokument jest analizowany przez PGZ SA wspólnie z Agencją Rozwoju Przemysłu oraz poddany został opinii niezależnego audytora).

(akta kontroli str. 6-36, 75-82)

1.3. W okresie objętym kontrolą Spółka prowadziła działalność m.in. w oparciu o dokumenty ściśle powiązane z celami PGZ SA, w szczególności:

- biznesplan Projektu PGZ SA z 21 grudnia 2016 r.,
- umowę inwestycyjną zawartą z PGZ SA 27 stycznia 2017 r. z umową wsparcia,
- umowę prowizyjną i o świadczenie usług wsparcia zawartą z PGZ SA 20 listopada 2018 r. z aneksem nr 1 z 28 stycznia 2019 r.,
- Strategię Spółki na lata 2018-2022 z 20 grudnia 2018 r.

Zgodnie z ww. biznesplanem, podstawowym celem projektu było zwiększenie zdolności produkcyjnych GK PGZ w obszarze utrzymania potencjału krajowego przemysłu obronnego w zakresie realizacji zadań Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP, w tym programu operacyjnego „Zwalczanie zagrożeń na morzu”.

Stosownie do ww. umowy inwestycyjnej, PGZ SA i Spółka realizują przedsięwzięcie „Zwiększenie zdolności produkcyjnych i remontowych PGZ SA oraz spółek zależnych w celu utrzymania potencjału krajowego przemysłu obronnego w zakresie realizacji zadań Modernizacji Technicznej SZ RP”.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że po uzyskaniu przez Spółkę stosownych zgód dotyczących zmian w zaktualizowanym biznesplanie (będącym dokumentem wyjściowym do opracowania Strategii), powołany przez Zarząd Spółki Doraźny Zespół Zadaniowy będzie kontynuował pracę do czasu wykonania Strategii Spółki.

(akta kontroli str. 77-79, 89-111, 119-175)

1.4. Przyjęta przez Zarząd I wspólnej kadencji Strategia Spółki na lata 2018-2022 nie została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą I wspólnej kadencji, mimo – jak wyjaśnił Prezes Zarządu – wezwań poprzedniego Zarządu do opracowania takiej Strategii uchwałami Rady z 17 maja 2017 r., 27 kwietnia 2018 r., 14 sierpnia 2018 r. oraz 19 czerwca 2019 r.

(akta kontroli str. 77-79)

1.5. W badanym okresie Spółka prowadziła działalność także w oparciu o dokumenty opracowane w Spółce, m.in:

- plan rzeczowo-finansowy na: 2018 r.¹³, 2019 r.¹⁴, 2020 r.¹⁵ i 2021 r.¹⁶,
- plan inwestycyjny na lata 2018-2022 z 10 kwietnia 2019 r.,
- plan wieloletni: na lata 2019-2023 z 11 lipca 2019 r. i na lata 2020-2024 z grudnia 2020 r.

W zakresie prognozowania sytuacji ekonomicznej Spółki, planowania jej zamierzeń rozwojowych, w tym prac B+R, inwestycji i eksportu, Prezes Zarządu wyjaśnił, że do planowania ww. działań wykorzystywano prognozy dotyczące ww. obszarów stanowiące podstawę do opracowania ww. dokumentów. Dokumentem wspierającym planowanie kierunków i zamierzeń rozwojowych, w tym prac B+R jest PMT na lata

¹³ Plan przyjęty Uchwałą Zarządu Nr 10/2018 z 15 lutego 2018 r. (zaktualizowany 8 sierpnia 2018 r.).

¹⁴ Plan z 24 kwietnia 2019 r. przyjęty Uchwałą Zarządu Nr 54/2029 z 14 maja 2019 r.

¹⁵ Plan z 24 lutego 2020 r. (zaktualizowany 7 kwietnia oraz 22 czerwca 2020 r.).

¹⁶ Plan z 9 lutego 2021 r. przyjęty Uchwałą Zarządu Nr 33/2021 z 17 lutego 2021 r.

2021-2035. Plan rzeczowo-finansowy ma horyzont jednoroczny jednak opiera się o dane dotyczące projektów o horyzoncie wieloletnim (projekty w rozumieniu zlecenia handlowe, inwestycyjne), które są wykorzystywane przy sporządzaniu projekcji pięcioletniej na potrzeby PGZ SA (corocznie). Ww. dokumenty charakteryzują się określoną cezurą czasową. Plany rzeczowo-finansowe i plany wieloletnie tworzone są na dany okres, w związku z tym nie są to dokumenty pozwalające na prognozowanie w perspektywie dłuższej niż zostały sporządzone. Dokumenty te są sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości, Polityką Rachunkowości GK PGZ, Umową Spółki oraz wytycznymi PGZ SA.

(akta kontroli str. 183-188, 194-261, 280-660)

Planowanie zamierzeń rozwojowych Spółki określono m.in. w ww. planach wieloletnich oraz planie inwestycyjnym:

- a) zaktualizowany plan wieloletni zakładał, że Spółka będzie realizowała remonty i budowy nowych jednostek oraz dla pełnego wykorzystania posiadanych zdolności produkcyjnych (gdy nie będzie pełnego obciążenia i wystarczającej liczby kontraktów wojskowych) uzupełniająco – produkcję cywilną;
- b) docelowym modelem infrastruktury, określonym w planie inwestycyjnym, była Spółka specjalizująca się w budowach i remontach okrętów dla polskiej Marynarki Wojennej, jak również innych państw oraz uzupełniająco w budowach i remontach statków cywilnych, specjalistycznych w pełni wyposażonych. Dla osiągnięcia tego modelu infrastruktury wyznaczono w Spółce cele – obszary inwestycyjne:
 - jakość i wydajność produkcji: technologie produkcyjne, kompaktyzacja,
 - ciągłość i efektywność energetyczna procesów pomocniczych: transport pionowy i poziomy, koszty i bezpieczeństwo energetyczne,
 - rozwój produktu i technologii: projektowanie i opracowywanie technologii, systemy łączności okrętowej,
 - komfort i bezpieczeństwo pracy: godne warunki socjalne, ergonomia pomieszczeń biurowych, bezpieczeństwo pracy,
 - efektywność zarządzania: centralizacja zarządzania majątkiem i zapasami, nowoczesne systemy IT.

Realizowane w ww. obszarach działania Spółki opisano w pkt 1.7 i 3.8 wystąpienia.

(akta kontroli str. 194-261, 280-660)

1.6. Zgodnie ze Strategią GK PGZ na lata 2019-2023, Spółki nie przypisano do żadnej z czterech domen produktowych, tj.: lądowej, C4ISR (dowodzenie, kontrola, łączność, komputery, wywiad, obserwacja, rozpoznanie), broni i amunicji oraz lotniczej.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Zarząd Spółki nie ma wiedzy w zakresie uczestnictwa Spółki w opracowywaniu Strategii GK PGZ na lata 2019-2023 oraz Planu wdrożenia ww. Strategii, jak również w zakresie otrzymania oficjalnych (ostatecznych) wersji tych dokumentów.

(akta kontroli str. 42-74, 236-261, 1204-1205)

1.7. W zakresie zaangażowania Spółki w opracowanie „programu rozwoju produktów”, o którym mowa w Strategii GK PGZ Prezes Zarządu wyjaśnił, że w ramach dywersyfikacji asortymentu produktów Spółka jest w trakcie opracowywania nowego produktu, tj. systemu łączności o wysokim poziomie technologii i jakości opartym na transmisji światłowodowej z przeznaczeniem do zastosowania na okrętach Marynarki Wojennej. Projekt wygrał konkurs dotacji unijnych INNOSHIP i dotyczy przeprowadzenia pełnego procesu badawczego w celu stworzenia Zintegrowanego Systemu Łączności do transmisji danych, a wyniki prac badawczych zostaną wdrożone

w działalności produkcyjnej i handlowej Spółki (rozszerzą katalog produktów na potrzeby nowych okrętów oraz w ramach modernizacji jednostek istniejących). W pełni dostosowany do wymogów krajowych i międzynarodowych system będzie obsługiwał zdywersyfikowane kanały łączności: woda-ziemia, woda-powietrze i woda-woda. Kluczowe zagadnienie technologiczne w projekcie stanowi stworzenie architektury technologicznej Zintegrowanego Systemu Łączności zapewniającej pełne bezpieczeństwo transmisji danych i stworzenie pierwszego w Polsce demonstracyjnego Laboratorium INNOSHIP dającego możliwość testowania funkcjonalności systemu w warunkach odzwierciedlających rzeczywiste środowisko na okręcie.

W ramach realizowanego projektu w 2020 r. zakończono dwa etapy badań przemysłowych. Celem było uzyskanie funkcjonalności laboratorium przez możliwość zasymulowania rzeczywistego połączenia pomiędzy dwiema radiostacjami oraz zaprezentowania nastaw i parametrów dla każdego zestawu niezależnie oraz ich wpływ na parametry transmisji. W efekcie wykonano schemat blokowy Zintegrowanego Systemu Łączności zawierający bloki funkcyjne: stanowisko zdalnego zarządzania, sterowania i kontroli, blok komutacji po stronie jawnej, blok komutacji po stronie niejawnej, blok łączności zewnętrznej, blok łączności wewnętrznej (interkom taktyczny). Dokonano również doboru w zakresie typów przewodów oraz stworzono dokumentację stanowisk: drukowania płytek PCB, montażu elementów i testów, badania transmisji światłowodowej, programowania procesorów, integracji z innymi systemami okrętowymi, mechanicznego montażu terminali, demonstracyjno-szkoleniowe. W projekcie realizowany jest etap trzeci prac rozwojowych. Rozpoczęto proces realizacji projektu przez zakup głównych urządzeń i elementów do stworzenia laboratorium (m.in. elementy do utworzenia stanowisk operatorskich i laboratoryjnych). Rozpoczęły się także prace nad projektem obudowy terminala.

(akta kontroli str. 185-187)

1.8. W związku z nieprzypisaniem Spółki do żadnej z domen produktowych, programem rozwoju produktów (o którym mowa w Strategii GK PGZ) dla Spółki były w szczególności: budowa, remonty i naprawy okrętów wojennych (główna i podstawowa działalność Spółki), remonty i naprawy statków handlowych (działalność uzupełniająca), opracowanie nowego produktu (Zintegrowany System Łączności do transmisji danych z zastosowaniem na okrętach). Realizację ww. działań Spółki opisano w pkt 1.7 oraz 2.16 wystąpienia.

(akta kontroli str. 6-36, 42-74, 119-175, 195-261)

1.9. W ramach zadań nieobjętych Strategią GK PGZ, Prezes Zarządu wyjaśnił, że zadania dla Spółki wynikają z umowy inwestycyjnej z 27 stycznia 2017 r., która określała sposób i cel wydatkowania przez Spółkę kwoty wkładu pieniężnego na sfinansowanie realizacji projektu „Zwiększenie zdolności produkcyjnych i remontowych PGZ SA oraz spółek zależnych w celu utrzymania potencjału krajowego przemysłu obronnego w zakresie realizacji zadań Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP”.

(akta kontroli str. 187)

1.10. W zakresie polityk obszarowych¹⁷ (wchodzących w skład standardów organizacyjnych, o których mowa w rozdziale 5 Kodeksu GK PGZ) Prezes Zarządu wyjaśnił, że Spółka (zgodnie z § 4 ust. 5 Umowy Spółki) przestrzega zasad postępowania wynikających z Kodeksu GK PGZ, Strategii GK PGZ oraz Standardów

¹⁷ § 23 Kodeksu GK PGZ stanowi, że polityki GK PGZ definiują wytyczne co do zasad postępowania w zakresie określonego obszaru bądź całokształtu działalności GK PGZ.

Organizacyjnych GK PGZ. Standardy te, tj. polityki, regulaminy, procedury i inne dokumenty przyjęte przez Zarząd PGZ SA w celu ich stosowania w GK PGZ, Spółka otrzymuje z PGZ SA i niezwłocznie wdraża jako obowiązujące do stosowania, zgodnie z zakresem jej działalności i obszaru funkcjonowania. Pracownicy Spółki informowani są mailowo o przyjęciu nowego standardu organizacyjnego. Standardy publikowane są również na stronie intranetowej Spółki, dostępnej dla wszystkich pracowników.

Na stronie intranetowej Spółki (w zakładce: Polityki, regulaminy i procedury GK PGZ) były zamieszczone¹⁸ obowiązujące w Spółce: 20 Polityk, pięć Procedur, trzy Regulaminy i dwa Kodeksy (Grupy i Etyki).

(akta kontroli str. 187-188, 272-277)

2.1. Według Księgi Udziałów Spółki¹⁹ jedynym udziałowcem Spółki była PGZ SA. W okresie objętym kontrolą Spółka nie posiadała spółek zależnych.

(akta kontroli str. 37-39, 112)

2.2. W 2018 r. Spółka nie realizowała przepływów finansowych do PGZ SA. W 2019 r. wpłata do PGZ SA wyniosła 102,9 tys. zł, z tego 64,6 tys. zł z tytułu spłaty odsetek od otrzymanych pożyczek, 38,0 tys. zł z tytułu prowizji od udzielonego poręczenia wekslowego oraz 0,3 tys. zł wynagrodzenia z tytułu usług wsparcia od zawartej umowy prowizyjnej i o świadczenie usług wsparcia. W 2020 r. wpłata Spółki wyniosła 2131,4 tys. zł, z tego 1600,0 tys. zł z tytułu spłaty kapitału pożyczki, 504,3 tys. zł z tytułu spłaty odsetek od pożyczek, 26,4 tys. zł z tytułu prowizji od udzielonego poręczenia wekslowego i 0,7 tys. zł wynagrodzenia z tytułu usług wsparcia.

(akta kontroli str. 113-115, 971-972, 991-993)

2.3. Spółka zawarła 20 listopada 2018 r. z PGZ SA umowę prowizyjną i o świadczenie usług wsparcia (z aneksem nr 1 z 28 stycznia 2019 r.). Zgodnie z tymi dokumentami Spółka zobowiązana była do zapłaty PGZ SA kwartalnej prowizji z tytułu świadczenia na jej rzecz przez PGZ SA usług pośrednictwa opisanych szczegółowo w załączniku nr 3B do umowy (w zakresie pozyskiwania kontraktów, w szczególności: inicjowania współpracy z partnerami handlowymi na rynku polskim i międzynarodowym; analiz dostępnych programów zbrojeniowych; analiz przetargów oraz organizacji i koordynacji udziału w takich przetargach; organizacji udziału w dostępnych programach i przetargach; koordynacji działań GK PGZ w zakresie handlu międzynarodowego; inicjowania, organizacji i koordynacji prezentacji i spotkań oraz udziału w takich spotkaniach i prezentacjach na rynku polskim i międzynarodowym; udziału w negocjacjach dotyczących kontraktów i zamówień; zapewnienia udziału w krajowych i zagranicznych przedsięwzięciach wystawienniczych). Prowizja za usługi pośrednictwa ustalana była jako 5% od przychodów netto Spółki, kalkulowanych na zasadach opisanych szczegółowo w załączniku nr 5 do umowy.

Wiceprezes Zarządu wyjaśnił, że Spółka nie wносиła zastrzeżeń do ww. umowy. Świadczenia uzyskane przez Spółkę z tytułu ww. umowy obejmowały m.in. przedstawicielstwo ze strony PGZ SA, w tym organizowanie spotkań z zamawiającymi, zaangażowanie finansowe poprzez udzielanie pożyczek i gwarancji finansowych, udział w negocjacjach handlowych.

(akta kontroli str. 83-111)

2.4. W ocenie Zarządu współpraca Spółki z PGZ SA w odniesieniu do wnoszonych kwot opłat prowizyjnych była ekwiwalentna, a zawarta umowa prowizyjna i o świadczenie usług wsparcia nie generowała negatywnych skutków. Udział PGZ SA

¹⁸ „biuro zarządu dnia 27-08-2019”.

¹⁹ Wpis z 10 lutego 2020 r.

w konsorcjach umożliwił pozyskanie finansowania dla negocjowanych i otrzymanych kontraktów, co przy braku zdolności kredytowej Spółki samodzielnie nie byłoby możliwe.

(akta kontroli str. 85-88)

2.5. Zgodnie z ww. umową prowizyjną i o świadczenie usług wsparcia, PGZ SA udostępniła Spółce (w ramach świadczenia na jej rzecz odpłatnych usług pośrednictwa) słowno-graficzne znaki towarowe PGZ (tj. udzielono Spółce prawa do używania znaków towarowych, poprzez: wykorzystywanie znaków we wszystkich aspektach krajowej i zagranicznej działalności; oznaczanie znakami miejsca siedziby Spółki oraz innych miejsc prowadzenia przez nią działalności; oferowania lub świadczenia usług pod znakami towarowymi; umieszczania znaków na produkowanych towarach lub ich opakowaniach, dokumentach związanych z wprowadzaniem towarów do obrotu lub związanych ze świadczeniem usług, a także stronach internetowych; publikowania znaków w prasie, czasopismach i mediach masowych).

Wiceprezes Zarządu wyjaśnił, że Spółka nie wносиła zastrzeżeń do ww. umowy, w tym w zakresie znaków towarowych, a uzyskane świadczenia odpowiadały opisanym w umowie.

(akta kontroli str. 83-88)

2.6. W ocenie Zarządu wynagrodzenie za świadczone przez PGZ SA usługi należy ocenić na poziomie adekwatnym do korzyści, jakie niesie ww. umowa prowizyjna i o świadczenie usług wsparcia.

(akta kontroli str. 85-88)

2.7. Zgodnie z § 1 pkt 2 aneksu nr 1 do ww. umowy prowizyjnej i o świadczenie usług wsparcia, na wniosek Spółki, w uzasadnionych, wyjątkowych przypadkach, dotyczących ochrony interesów GK PGZ, PGZ SA może obniżyć stawkę prowizji za usługi pośrednictwa w ramach przedziału wynikającego z aktualnej analizy rynkowych stawek prowizji za pośrednictwo ustalanych w transakcjach porównywalnych. Procedurę rozpatrywania wniosków o obniżenie prowizji określa PGZ SA.

W okresie objętym kontrolą Spółka nie korzystała z możliwości zwolnienia lub obniżenia stawki prowizyjnej, o której mowa w § 1 pkt 2 aneksu nr 1 do ww. umowy.

(akta kontroli str. 97-98, 113)

2.8. Umowa prowizyjna i o świadczenie usług wsparcia nie regulowała sposobu ujmowania prowizji za usługę pośrednictwa oraz wynagrodzenia za usługę wsparcia w kosztach uzyskania przychodu oraz rozliczania podatku VAT. W badanym okresie opłaty z ww. tytułu wyniosły łącznie [...], w tym podatek VAT – [...].

(akta kontroli str.89-111, 113)

2.9. W latach 2018-2020 Spółka nie wypracowała zysku umożliwiającego wypłatę dywidendy.

(akta kontroli str. 113)

2.10. W okresie 2018-2020 funkcje w Zarządzie Spółki pełnili: Prezes Konrad Konefał (od 5 stycznia 2017 r. do 25 czerwca 2020 r.), Wiceprezes Cezary Cierzan (od 18 lipca 2019 r. do 25 czerwca 2020 r.), Członek ds. Ekonomiczno-Finansowych Piotr Nowak (od 1 sierpnia 2019 r. do 25 czerwca 2020 r.), którym, zgodnie z treścią § 15 ust. 3 i 4 Umowy Spółki, upłynęła I wspólna kadencja (5 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2019 r.), a wygaśnięcie mandatu nastąpiło z dniem Zgromadzenia Wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy (25 czerwca 2020 r.). W 2020 r. do Zarządu Spółki (na trzyletni okres II wspólnej kadencji) powołani zostali: Wiceprezes

Adam Krzemiński (od 25 czerwca 2020 r.) i Prezes Paweł Lulewicz (od 24 sierpnia 2020 r.).

(akta kontroli str. 176)

2.11. Według stanu na 29 marca 2021 r.²⁰ członkowie Zarządu Spółki nie pełnili funkcji w zarządach innych spółek GK PGZ ani spółek spoza GK PGZ.

(akta kontroli str. 177)

2.12. W okresie objętym kontrolą Spółka realizowała zamówienia MON (dziewięć zamówień w 2018 r., 11 w 2019 r. i 18 w 2020 r.), z tego:

a) w ramach PMT uczestniczyła w trzech programach:

- „Ratownik” (dostawa realizowana przez zakup z dostosowaniem okrętu ratowniczego), kontrakt realizowany w całym badanym okresie (w 2020 r. odstąpiono od jego realizacji),
- „Kormoran” (dostawa trzech pakietów SLS²¹ oraz dwóch nowoczesnych niszczycieli min ze szkoleniem załóg), kontrakt realizowany w całym badanym okresie,
- ORP „Ślązak” (dokończenie budowy okrętu na podstawie projektu technicznego i projektu roboczego jednostki), kontrakt zawarty w 2018 r. i realizowany w całym badanym okresie.

b) poza PMT realizowała pozostałe zamówienia:

- w 2018 r.: sześć kontraktów, w tym dwa zawarte w 2018 r.,
- w 2019 r.: osiem kontraktów, w tym sześć zawartych w 2019 r.,
- w 2020 r.: 15 kontraktów, w tym osiem zawartych w 2020 r.

Ponadto Spółka realizowała pięć umów zawartych w 2018 r. na rzecz Stoczni Remontowej „Nauta” w Gdyni (dla której zamawiającym było MON) oraz zakończyła w 2018 r. jedną umowę na rzecz Stoczni Marynarki Wojennej w upadłości likwidacyjnej (dla której zamawiającym również było MON).

W ww. okresie Spółka nie uczestniczyła w Planie Zakupów Środków Materiałowych.

(akta kontroli str. 178-179)

2.13. W latach 2018-2020 zaniechano (przerwano) realizację jednego kontraktu, zawartego przez Spółkę z MON lub innymi podmiotami, tj. kontraktu na dostawę (projekt i budowa) okrętu ratowniczego „Ratownik” o wartości 755 000 tys. zł brutto²². Zamawiający (Inspektorat Uzbrojenia MON) unieważnił postępowanie zarzucając Konsorcjum niedotrzymanie terminów realizacji poszczególnych etapów projektu. Konsekwencjami zaniechania kontraktu dla Spółki były niepokrycie przez zamawiającego kosztów realizacji I etapu projektu na ok. 19 000 tys. zł netto²³ i zgłoszenie przez zamawiającego roszczenia o zapłatę kar umownych na 2000 tys. zł.

(akta kontroli str. 189)

2.14. Spółka w latach 2018-2020 uzyskiwała środki finansowe z następujących tytułów:

- a) dokapitalizowanie w 2020 r. w kwocie 26 027,4 tys. zł,
- b) pożyczki z PGZ SA: w 2019 r. w kwocie 10 100,0 tys. zł i w 2020 r. w kwocie 10 000,0 tys. zł,
- c) zaliczki z MON i PGZ SA: w 2018 r. w kwocie 25 000,0 tys. zł, w 2019 r. w kwocie 75 419,7 tys. zł i w 2020 r. w kwocie 89 951,1 tys. zł,
- d) przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi ogółem: w 2018 r. w kwocie 93 503,2 tys. zł, w 2019 r. w kwocie 113 467,7 tys. zł i w 2020 r. w kwocie 166 702,5 tys. zł,

²⁰ Dzień rozpoczęcia kontroli.

²¹ Ship Logistic Support.

²² Kwota kontraktu dotyczyła Konsorcjum.

²³ Kwota podana przez Spółkę.

- e) przychody ze sprzedaży w segmencie militarnym: w 2018 r. w kwocie 74 729,6 tys. zł, w 2019 r. w kwocie 94 123,1 tys. zł i w 2020 r. w kwocie 153 948,3 tys. zł,
- f) przychody ze sprzedaży w segmencie pozamilitarnym: w 2018 r. w kwocie 17 696,8 tys. zł, w 2019 r. w kwocie 19 193,4 tys. zł i w 2020 r. w kwocie 12 404,6 tys. zł,
- g) przychody z eksportu: w 2018 r. w kwocie 2471,6 tys. zł, w 2019 r. w kwocie 1923,4 tys. zł i w 2020 r. w kwocie 6837,8 tys. zł,
- h) przychody ze sprzedaży na rzecz Sił Zbrojnych RP (w tym przychody z realizacji PMT): w 2018 r. w kwocie 74 729,6 tys. zł (w tym PMT – 20 192,7 tys. zł), w 2019 r. w kwocie 94 123,1 tys. zł (w tym PMT – 40 278,1 tys. zł) i w 2020 r. w kwocie 153 948,3 tys. zł (w tym PMT – 33 363,9 tys. zł).

W ww. okresie Spółka nie osiągała przychodów z realizacji Planu Mobilizacji Gospodarki.

Przyjęte w planach wieloletnich oraz rocznych planach rzeczowo-finansowych Spółki założenia w zakresie przychodów netto ze sprzedaży i zrównanych z nimi określone zostały w wysokości:

- a) w planie wieloletnim na lata 2019-2023: na 2019 r. w kwocie 213 403,5 tys. zł, na 2020 r. w kwocie 629 993,4 tys. zł,
- b) w planie wieloletnim na lata 2020-2024: na 2020 r. w kwocie 183 145,7 tys. zł, na 2021 r. w kwocie 274 017,9 tys. zł,
- c) w rocznych planach rzeczowo-finansowych (zaktualizowanych): na 2018 r. w kwocie 148 309,6 tys. zł, na 2019 r. w kwocie 186 861,0 tys. zł (w tym przychody netto ze sprzedaży w segmencie: militarnym – 144 610,6 tys. zł, pozamilitarnym – 36 244,1 tys. zł), na 2020 r. w kwocie 210 254,0 tys. zł (w tym przychody netto ze sprzedaży w segmencie: militarnym – 194 146,0 tys. zł, pozamilitarnym – 11 972,0 tys. zł), na 2021 r. w kwocie 221 561,7 tys. zł (wariant optymistyczny) lub 105 936,3 tys. zł (wariant pesymistyczny).

W Sprawozdaniach z realizacji ww. planów rzeczowo-finansowych wskazano, że założenia w zakresie przychodów ze sprzedaży nie zostały zrealizowane m.in. z następujących powodów:

- a) w 2018 r.: zrealizowano niewystarczającą liczbę kontraktów ze względu na brak zamówień ze strony MON, realizowano głównie kontrakty przejęte od syndyka Stoczni Marynarki Wojennej SA w upadłości likwidacyjnej, brak zleceń z zakresu produkcji specjalnej spowodował rozpoczęcie wypełniania luki w kontraktacji z rynku cywilnego,
- b) w 2019 r.: wyksięgowano zaewidencjonowane wartości przychodów ze sprzedaży na okręt ratowniczy „Ratownik” w związku z ryzykiem braku przychodów w wyniku odstąpienia zamawiającego od dalszej realizacji kontraktu, konieczność uwzględnienia kar za nieterminową realizację projektu, zastosowanie postanowień (KSR 3) do rozliczeń kontraktów długoterminowych, w szczególności kontraktów, w których brak podpisanych aneksów do umów potwierdzających prace dodatkowe, zaprzestanie realizacji cywilnych usług dokowych w związku z koniecznością wprowadzenia do doku 8000T okrętu wojennego ORP „Kościuszko”,
- c) w 2020 r.: brak kontraktów, które Spółka przyjęła do asortymentowego planu przychodów ze sprzedaży, odstąpienie zamawiającego od realizacji kontraktu na budowę okrętu ratowniczego „Ratownik”, przesunięcie zakończenia projektu ORP „Arctowski” i ORP „Kościuszko” w związku z pozyskaniem prac dodatkowych, przesunięcie zakończenia prac na ORP „Lublin” w związku z opóźnieniem realizacji

remontu przez Morską Stocznę Remontową „Gryfia” SA w Szczecinie, nieterminowe zakończenie remontu jednostki pływającej K-8.

(akta kontroli str. 116, 181, 236-261, 280-732)

2.15. Kapitał zakładowy Spółki został podwyższony w 2020 r. o kwotę 26 027,4 tys. zł przez ustanowienie udziałów objętych przez PGZ SA, które zostały pokryte:

- wkładem niepieniężnym w postaci wymagalnej wierzytelności PGZ SA wobec Spółki, w wysokości 24 562,6 tys. zł, z tytułu pożyczki udzielonej umową z 27 stycznia 2017 r.²⁴, na wpłatę wadium w związku z przystąpieniem Spółki do przetargu na sprzedaż przedsiębiorstwa Stoczni Marynarki Wojennej SA w upadłości likwidacyjnej i czynności związane z tym przetargiem oraz na czynności związane z finansowaniem podwyższenia kapitału zakładowego, udzielonej
- wkładem pieniężnym w wysokości 1464,8 tys. zł.

Nie określono warunków ww. dokapitalizowania.

(akta kontroli str. 749-766)

Spółka zawarła z PGZ SA cztery umowy pożyczki:

- a) 20 września 2019 r. – w wysokości 1600,0 tys. zł na sfinansowanie kosztów przygotowania oferty na modernizację okrętów typu 151 (Orkany), która została terminowo spłacona z należnymi odsetkami;
- b) 24 września 2019 r. – w wysokości 4500,0 tys. zł na:
 - wpłatę wadium w wysokości 1000,0 tys. zł w przetargu na dostawę pływającej jednostki patrolowej dla Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku,
 - wpłatę wadium w wysokości ok. 3500,0 tys. zł (tj. 788,9 tys. EUR) w przetargu na jednostkę typu SAR OIL-REC dla Litewskich Sił Zbrojnych,
 - prowadzenie bieżącej działalności,której spłata miała nastąpić do 20 grudnia 2020 r.;
- c) 14 grudnia 2019 r. – w wysokości 4000,0 tys. zł na sfinansowanie dokończenia wykonania okrętu patrolowego Ślązak oraz projektu Kormoran II, której spłata miała nastąpić do 20 grudnia 2020 r.;
- d) 12 lutego 2020 r. – w wysokości 10 000,0 tys. zł na prowadzenie bieżącej działalności, w tym na wypłatę wynagrodzeń oraz spłatę zobowiązań publicznoprawnych, której spłata miała nastąpić do 31 maja 2020 r.;

Spółka spłacała comiesięczne odsetki od pożyczek udzielonych umowami wymienionymi w pkt b-d, a 11 grudnia 2020 r. zawarła z PGZ SA umowę pożyczki konsolidacyjnej w wysokości 18 500,0 tys. zł z przeznaczeniem na spłatę zadłużenia z tytułu kapitału ww. pożyczek, której spłata ma nastąpić do 20 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 767-958)

Spółka zawarła dwie umowy poręczenia (obie z PGZ SA) w postaci poręczeń wekslowych za zobowiązania z tytułu gwarancji zwrotu zaliczek udzielonych w wysokości 16 900,0 tys. zł (umową z 11 października 2019 r.) i 12 500,0 tys. zł (umową z 31 stycznia 2020 r.), na realizację IV i V etapu projektu Kormoran II (dostawa trzech pakietów SLS oraz dwóch niszczycieli wraz ze szkoleniem załóg), w zamian za prowizję.

Spółka ustanowiła wymagane umowami zabezpieczenia i wypłaciła prowizję. Roszczenia, które były przedmiotem poręczenia wygasły w związku z rozliczeniem udzielonych zaliczek.

(akta kontroli str. 959-998)

²⁴ Zgodnie z umową spłata pożyczki miała nastąpić w drodze konwersji na kapitał zakładowy.

[...]

(akta kontroli str. 999-1193)

Z wyjaśnień Dyrektora Handlowego wynika, że ponieważ Spółka została powołana do realizacji zamówień wynikających z PMT Marynarki Wojennej, działania na rzecz pozyskania zleceń eksportowych miały charakter marginalny i służyły głównie wykorzystaniu wolnych mocy produkcyjnych i poprawieniu efektywności wykorzystania infrastruktury produkcyjnej.

(akta kontroli str. 1194-1199)

2.16. W okresie objętym kontrolą dominującą grupę produktów i usług Spółki stanowiły:

- w segmencie militarnym: remonty i naprawy (bieżące i główne dokowe) polskich okrętów wojennych,
- w segmencie pozamilitarnym: remonty dokowo-konserwacyjne statków handlowych (przede wszystkim polskich),
- w segmencie eksportowym: remonty dokowo-konserwacyjne statków handlowych (głównie norweskich i holenderskich).

W ww. okresie udział przychodów ze sprzedaży produktów i usług segmentu militarnego w przychodach ze sprzedaży ogółem wzrósł w Spółce z 79,9% w 2018 r., do 82,9% w 2019 r. i 92,3% w 2020 r., przy dodatniej dynamice zmian w przychodach (w relacji rok do roku):

- ze sprzedaży ogółem z 21,3% (w 2019 r.) do 46,9% (w 2020 r.),
- ze sprzedaży w segmencie militarnym z 25,9% (w 2019 r.) do 63,5% (w 2020 r.).

(akta kontroli str. 181, 190)

2.17. Wartość eksportu Spółki w latach 2018-2020 wynosiła (całość eksportu w segmencie pozamilitarnym):

- a) w 2018 r. – 2471,6 tys. zł, z tego: Holandia – 1234,7 tys. zł, Kanada – 1022,4 tys. zł, pozostałe kraje – 214,5 tys. zł,
- b) w 2019 r. – 1923,4 tys. zł, z tego: Holandia – 1638,7 tys. zł, pozostałe kraje – 284,7 tys. zł,
- c) w 2020 r. – 6837,8 tys. zł, z tego: Holandia – 2882,7 tys. zł, Norwegia – 3255,7 tys. zł, pozostałe kraje – 699,4 tys. zł.

Ważniejsze²⁵ kontrakty eksportowe zawarte przez Spółkę w latach 2018-2020 dotyczyły:

- a) w 2018 r.: remontu statku dla odbiorcy z Holandii na 1234,7 tys. zł, remontu statku dla odbiorcy z Kanady na 1022,4 tys. zł,
- b) w 2019 r.: remontu trzech statków dla odbiorców z Holandii na: 924,3 tys. zł, 650,7 tys. zł i 63,7 tys. zł,
- c) w 2020 r.: remontu ośmiu statków dla odbiorców z Norwegii na: 635,7 tys. zł, 600,6 tys. zł, 599,9 tys. zł, 416,2 tys. zł, 308,3 tys. zł, 305,8 tys. zł, 238,8 tys. zł i 150,5 tys. zł oraz remontu czterech statków dla odbiorców z Holandii na: 1499,3 tys. zł, 1119,2 tys. zł, 186,6 tys. zł i 77,5 tys. zł.

Wszystkie ww. kontrakty zostały wykonane i zakończone.

(akta kontroli str. 180)

2.18. W okresie objętym kontrolą nie wystąpił przypadek zerwania kontraktu eksportowego realizowanego przez Spółkę.

(akta kontroli str. 191)

2.19. Wybrane dane i wskaźniki ekonomiczne Spółki w latach 2018-2020 przedstawiały się następująco:

- a) koszty ogółem: w 2018 r. 125 180,8 tys. zł, w 2019 r. 188 270,3 tys. zł, w 2020 r. 197 558,7 tys. zł,
- b) zobowiązania ogółem (stan na 31 grudnia): w 2018 r. 84 307,3 tys. zł, w 2019 r. 145 247,3 tys. zł, w 2020 r. 153 947,1 tys. zł,
- c) zobowiązania krótkoterminowe (stan na 31 grudnia): w 2018 r. 61 832,9 tys. zł, w 2019 r. 105 052,9 tys. zł, w 2020 r. 86 557,9 tys. zł,
- d) strata ze sprzedaży: w 2018 r. 30 585,5 tys. zł, w 2019 r. 51 579, 2 tys. zł, w 2020 r. 14 389,3 tys. zł,
- d) strata z działalności operacyjnej: w 2018 r. 28 080,8 tys. zł, w 2019 r. 71 052,9 tys. zł, w 2020 r. 26 363,3 tys. zł,
- f) strata brutto: w 2018 r. 26 503,4 tys. zł, w 2019 r. 69 716,5 tys. zł, w 2020 r. 28 207,8 tys. zł,
- g) strata netto: w 2018 r. 26 558,9 tys. zł, w 2019 r. 64 597,5 tys. zł, w 2020 r. 18 667,9 tys. zł,
- h) EBITDA²⁶: w 2018 r. -18 991,6 tys. zł, w 2019 r. -62 959,4 tys. zł, w 2020 r. -17 222,0 tys. zł,
- i) marża EBITDA (EBITDA/przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi): w 2018 r. -20,3%, w 2019 r. -55,5%, w 2020 r. -10,3%,
- j) ROS – rentowność sprzedaży (wynik ze sprzedaży/przychody ze sprzedaży): w 2018 r. -33,1%, w 2019 r. -45,5%, w 2020 r. -8,6%,

²⁵ Kontrakty, których suma wartości stanowiła co najmniej 80% łącznej wartości kontraktów eksportowych zawartych przez Spółkę w danym roku.

²⁶ Wg metodologii obliczania w PGZ SA.

- k) WZA – wskaźnik zadłużenia aktywów (kapitały obce (zobowiązania i rezerwy na zobowiązania)/aktywa ogółem): w 2018 r. 0,25, w 2019 r. 0,44, w 2020 r. 0,45,
l) wskaźnik płynności bieżącej (aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe): w 2018 r. 1,41, w 2019 r. 0,82, w 2020 r. 1,08.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że w początkowym okresie funkcjonowania Spółki przychody nie były wystarczające na pokrycie kosztów jej funkcjonowania i choć widać poprawę to Spółka nadal odnotowuje stratę. Niekorzystna sytuacja ekonomiczna w 2018 r. to głównie efekt niepełnego portfela zamówień. Zarząd Spółki w celu wypełnienia luki w portfelu zamówień i zapewnienia uzyskania pokrycia kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa podjął działania zmierzające do pozyskania kontraktów z rynku cywilnego. Zgodnie z danymi za 2019 r. Spółce nie udało się osiągnąć zakładanego wyniku finansowego. Odnotowano negatywne odchylenia poziomu przychodów głównie w obszarze sprzedaży wojskowej. Również w 2020 r. miały miejsce odnotowane wcześniej tendencje. Niewielka skala nowych zamówień wojskowych w połączeniu z negatywnym wpływem wcześniej zawartych kontraktów spowodowały, że wyniki Spółki pozostają negatywne.

Zarząd I kadencji podjął działania zaradcze (m.in.): pozyskanie czterech pożyczek od PGZ SA na przygotowanie oferty na Orkany, na dokończenie Ślązaka i wydatki związane z Kormoranem II, na wadium i bieżącą działalność, rozpoczęcie procedury na przyznanie kredytu obrotowego „umbrella” dla grupy podmiotów PGZ SA, działania płacowe mające na celu podniesienie atrakcyjności wynagrodzeń w Spółce względem rynku, zmniejszenie wykorzystania kooperacji zamiennej, wdrażanie polityki zarządzania Spółką poprzez zarządzanie projektami, rozpoczęcie kompaktyzacji Spółki, tj. wykonywania tego samego portfela zamówień na mniejszym terenie.

Zarząd II kadencji podjął działania zmierzające do odwrócenia trendu i przywrócenia prognozy płynnościowej do czasu rozpoczęcia realizacji kolejnych kontraktów i odbudowy rentowności na poziomie operacyjnym (m.in.): poprawa rentowności realizowanych projektów na rzecz MON, redukcja kosztów, skrócenie terminów, wprowadzenie płacowego systemu zadaniowego opartego na krótszych terminach realizacji zadań, wprowadzenie informatycznych, organizacyjnych narzędzi nadzoru nad kosztami i przepływami finansowymi na projektach, redukcja zatrudnienia bez wprowadzania kosztownych programów dobrowolnych odejść, wnioskowanie o umorzenie kar na projektach, finalizacja sprzedaży „terenów wschodnich” Spółki, odroczenie zobowiązań wobec PGZ SA, zwiększenie przychodów w drodze negocjacji nowych kontraktów (Ratownik, Miecznik), zmiana sposobu rozliczania kosztów niektórych działów celem lepszej oceny ponoszonych kosztów bezpośrednich i szybszego zapoznania się z wynikami finansowymi.

(akta kontroli str. 117, 182, 733-740)

2.20. W latach 2018-2020 przeciętne zatrudnienie²⁷ w Spółce wyniosło: 531 osób w 2018 r., 513 osób w 2019 r. i 512 osób w 2020 r., przy przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w kwocie: 4531 zł w 2018 r., 5452 zł w 2019 r. i 5774 zł w 2020 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Spółce wzrosło w tych latach o 27,4%, natomiast przeciętne zatrudnienie spadło w o 3,6%.

(akta kontroli str. 118)

2.21. W okresie objętym kontrolą produktywność zatrudnienia²⁸ w Spółce rosła i wynosiła: 176,0 tys. zł w 2018 r., 221,1 tys. zł w 2019 r. i 325,7 tys. zł w 2020 r.

²⁷ W przeliczeniu na pełne etaty.

²⁸ Iloraz przychodów ze sprzedaży i zrównanych z nimi oraz przeciętnego zatrudnienia.

W badanych latach²⁹ dynamika produktywności zatrudnienia wzrosła z poziomu 0,97 w 2019 r. do 1,00 w 2020 r. przy jednoczesnym spadku dynamiki przeciętnego wynagrodzenia z poziomu 1,20 w 2019 r. do 1,06 w 2020 r.

(akta kontroli str. 118)

2.22. Zarząd Spółki wyjaśnił, że jest świadomy faktu starzenia się pracowników, dlatego prowadzi intensywne procesy rekrutacji, zwłaszcza pracowników produkcji, utrzymania ruchu i działu projektowo-technologicznego. Spółka zamieszcza ogłoszenia rekrutacyjne. Wprowadziła w 2019 r. program pozwalający pracownikom zarekomendować kandydatów do pracy za nagrodą pieniężną. Pomimo odejścia na emerytury i renty od 2018 r. do 30 kwietnia 2021 r. 110 pracowników, stan zatrudnienia nie uległ istotnym zmianom (518 pracowników w 2018 r., 516 – na koniec kwietnia 2021 r.). W ciągu tego okresu średni wiek pracowników obniżył się z 48,9 do 47,3 lat, a ich średni staż pracy – z 29 do 25 lat, w tym w produkcji do 24 lat. Z roku na rok maleje w Spółce liczba pracowników z wykształceniem zawodowym, a rośnie z wykształceniem średnim lub wyższym. Coraz częściej osoby po studiach technicznych podejmują pracę na stanowiskach produkcyjnych. Jednocześnie, zgodnie z planem naprawczym, rozpoczęto audyt kompetencji pracowników, podzielony na etapy:

- I etap – zmapowanie stanowisk w Grupie PGZ SA (według metodologii firmy manaHR) i uzyskanie raportu płacowego (koszt po stronie PGZ SA) – zrealizowano,
- II etap – aktualizacja kart stanowisk (wykonanie we własnym zakresie) – w realizacji (planowane zakończenie do 18 czerwca 2021 r.),
- III etap – aktualizacja map stanowisk z dodaniem nowych (wykonanie we własnym zakresie) – w realizacji (planowane zakończenie do 4 czerwca 2021 r.),
- IV etap – porównanie i dostosowanie map stanowisk z rynkiem (wykonanie we własnym zakresie) – planowane rozpoczęcie po zakończeniu III etapu z odniesieniem stanowisk do rynku pomorskiego (planowane wykonanie do połowy czerwca 2021 r.),
- V etap – aktualizacja taryfikatorów płacowych (wykonanie we własnym zakresie) – planowane rozpoczęcie po zakończeniu IV etapu (wykonanie do 30 czerwca 2021 r.),
- VI etap – porównania kompetencji stanowisk kierowniczych, weryfikacja zapisów w kartach stanowiskowych z uwzględnieniem kompetencji twardych (wykonanie we własnym zakresie) – planowane po zakończeniu II etapu (wykonanie do 30 czerwca 2021 r.),
- VII etap – analiza wynagrodzeń (wykonanie we własnym zakresie) – planowane po zakończeniu V etapu (wykonanie do 15 lipca 2021 r.),
- VIII etap – przeprowadzenie audytu (przez firmę zewnętrzną) – ocena 360 dyrektorów obszarów (planowane wykonanie do 15 lipca 2021 r.).

W przyszłości audytem objęci zostaną wszyscy kierownicy wyodrębnionych komórek Spółki. Ponadto, Spółka zawarła umowę o współpracy z Powiatowym Zespołem Szkół nr 2 w Rumii w zakresie utworzenia szkoły patronackiej³⁰ w specjalnościach: monter kadłubów okrętowych, monter maszyn i urządzeń okrętowych, monter rurociągów okrętowych. Wszystkie ww. działania mają na celu ograniczenie ryzyka w zakresie:

- braku kandydatów do pracy (podniesienie stawek zmniejsza ryzyko nieprzyjęcia oferty),

²⁹ Dynamiki nie wyliczono dla 2018 r. ponieważ w 2017 r. działał inny podmiot (Stocznia Marynarki Wojennej SA).

³⁰ Uruchomienie klasy w roku szkolnym 2021/2022.

- odejść kluczowych pracowników (podniesienie stawek do oczekiwań rynkowych),
- utraty kompetencji (szkolenia podnoszące kwalifikacje i uzupełniające uprawnienia pracowników),
- luki pokoleniowej (dzięki wiedzy zatrudnionych pracowników Spółka chce wykształcić nowych w ramach klasy patronackiej).

(akta kontroli str. 734-740)

3.1. W 2018 r. Spółka nie realizowała prac B+R i innowacyjnych. W latach 2019-2020 nakłady na działalność innowacyjną (projekt B+R) wyniosły:

- w 2019 r.: 200,0 tys. zł, z tego 70,0 tys. zł ze środków własnych Spółki i 130,0 tys. zł ze środków obcych (20,0 tys. zł z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie – dalej: „Centrum” oraz 110,0 tys. zł z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój),
- w 2020 r.: 1848,3 tys. zł, z tego 1062,2 tys. zł ze środków własnych Spółki i 786,1 tys. zł ze środków obcych (Program Operacyjny Inteligentny Rozwój).

(akta kontroli str. 40)

3.2. W okresie objętym kontrolą Spółka prowadziła (jako wykonawca) jeden projekt B+R: „Wykonanie demonstracyjnego laboratorium Zintegrowanego Systemu Łączności”. Zleceniodawcą projektu było Centrum (Instytucja Pośrednicząca). Projekt nie był powiązany z PMT. Założono, że projekt zostanie zakończony do 31 stycznia 2022 r. W związku z zachorowaniami członków zespołu projektowego na COVID-19, termin realizacji projektu wydłużono (aneksem do umowy) do 31 lipca 2022 r.

Zarząd Spółki wyjaśnił, że niski poziom nakładów na prace B+R i innowacje wynikał z niekorzystnej sytuacji finansowej Spółki powodowanej m.in. brakiem planowanych zleceń lub ich przesunięciami w czasie. Zarząd planuje zwiększenie skali wydatków w momencie osiągnięcia przez Spółkę korzystnych wyników finansowych. Skala i poziom będą uzależnione bezpośrednio od zapotrzebowania głównego klienta Spółki, tj. Inspektoratu Uzbrojenia i Inspektoratu Wsparcia w zakresie nowych technologii.

(akta kontroli str. 41, 278-279)

27 grudnia 2017 r. Inspektorat Uzbrojenia MON zawarł z Konsorcjum umowę nr IU/150/XI/113/ZS/NEGZJW/DOS/Z/2017/433 na dostawę realizowaną poprzez zakup z dostosowaniem „Okrętu ratowniczego Ratownik”.

Pismem z 23 kwietnia 2020 r. Inspektorat Uzbrojenia przekazał członkom Konsorcjum (w tym PGZ SA jako ich pełnomocnikowi) „Oświadczenie o odstąpieniu od umowy”, w którym podał m.in., że:

- a) na podstawie § 14 ust. 3 umowy³¹ odstępuje od umowy ze skutkiem *ex tunc* (z mocą wsteczną), z winy wykonawcy,
- b) wymienione w § 14 ust. 3 umowy przesłanki zaistniały:
 - termin 24 miesiące od daty podpisania umowy upłynął 27 grudnia 2019 r.,
 - proces oceny i zatwierdzenia Projektu Wykonawczego (dalej: „PrW”) przekroczył datę 27 grudnia 2019 r., a zatem termin 24 miesiące od daty podpisania umowy,
 - nie upłynął termin 120 dni od dnia 27 grudnia 2019 r.
- c) [...]

³¹ W przypadku gdy proces oceny i zatwierdzenia Projektu Wykonawczego przekroczy 24 miesiące od dnia podpisania umowy, zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy w terminie 120 dni od zaistnienia ww. przesłanki.

Pismem z 30 kwietnia 2020 r. PGZ SA poinformowała Inspektorat Uzbrojenia, że w związku z odstąpieniem od umowy, rozpoczęła proces zwrotu dokumentacji niejawnej otrzymanej od zamawiającego w ramach realizacji umowy (po przestaniu dokumentacji od spółek do kancelarii tajnej PGZ SA zostanie ona niezwłocznie przekazana Inspektoratowi Uzbrojenia).

W załączeniu do pism z 21 i 22 maja 2020 r. Spółka dokonała zwrotu do PGZ SA wszystkich otrzymanych od Lidera Konsorcjum dokumentów, w tym umowy na dostawę realizowaną przez zakup z dostosowaniem okrętu ratowniczego „Ratownik” wraz z aneksami oraz wykonanymi kopiami dokumentów jawnych.

(akta kontroli str. 263-271)

[...]

(akta kontrolu str. 741-744)

[...]

(akta kontroli str. 745-748)

3.3. Kontrakty zerwane pomimo zawartej umowy opisano w pkt 2.13 wystąpienia.

3.4. Za wyjątkiem zamówienia dotyczącego projektu okrętu ratowniczego Ratownik, w badanym okresie nie wystąpiły przypadki, aby przedstawione przez Spółkę wyroby lub usługi nie zostały ostatecznie odebrane z powodu niespełnienia wymagań zamawiającego.

(akta kontroli str. 1200)

3.5. Do Spółki wpłynęło łącznie 45 zgłoszeń reklamacyjnych dotyczących ośmiu wyrobów dostarczonych na rzecz obronności (wybudowanych lub wyremontowanych jednostek pływających), w tym 34 dotyczyły czterech z sześciu wyrobów dostarczonych w okresie objętym kontrolą. W kolejnych latach do Spółki wpłynęło:

- a) w 2018 r.: dziewięć zgłoszeń reklamacyjnych dotyczących dwóch jednostek dostarczonych w okresie objętym kontrolą, za realizację których odpowiedzialna była Spółka. Przyczynami reklamacji były, w przypadku:
 - ORP Sęp – nieszczelność kłapy wydechu silników spalinowych i systemu smarowania przewodów kłap silników (dwa zgłoszenia reklamacyjne),
 - motorówki cumowniczej M-22 – usterki: blokady głowic sterujących silnikiem głównym, łożyska sterowego, naciągów i mocowań rolet przeciwsłonecznych na oknach sterówki, pióra wycieraczki szyby, blokady haka odrzutowego, manetki sterowania obrotami silników oraz ogniska korozji m.in. na mocowaniu skrzynki ppoż i zaworach zewnętrznych (siedem zgłoszeń reklamacyjnych; po jednym dotyczącym każdej z ww. usterek),
- b) w 2019 r.: sześć zgłoszeń reklamacyjnych, dotyczących dwóch jednostek, za realizację których odpowiedzialna była Spółka. Przyczynami reklamacji były, w przypadku:
 - okrętu ratowniczego R-15 – usterka wciągarki kotwicznej (jedno zgłoszenie reklamacyjne) i usterka systemu nurkowego (trzy zgłoszenia reklamacyjne dotyczące różnych elementów systemu),
 - ORP Ślężak – rozszczelnienie agregatów wody lodowej i spadku ciśnienia w strefach chronionych wodnego systemu ppoż (dwa zgłoszenia; po jednym dotyczącym ww. usterek),
- c) w 2020 r.: 23 zgłoszenia reklamacyjne dotyczące trzech jednostek (w przypadku sześciu zgłoszeń za ich realizację odpowiadał podmiot zewnętrzny, a w przypadku 17 – Spółka, przy czym w przypadku czterech zgłoszeń usterki dotyczyły

elementów ORP Ślązak, wykonanych przez Stocznnię Marynarki Wojennej SA). Przyczynami reklamacji, za które odpowiadała Spółka były, w przypadku:

- ORP Ślązak – brak komunikacji systemu sterowania siłownią okrętową z systemem detekcji pożarów, usterki: klódek do włazów pomieszczeń, zgniatarki śmieci, systemu monitoringu wizyjnego, systemu alarmowego i kontroli dostępu, zamków mechanicznych i klucza kapitańskiego (sześć zgłoszeń; po jednym dotyczącym ww. usterek),
- motorówki cumowniczej M-22 – brak płynnej pracy manetki sterowania obrotami silników i usterki termometru temperatury w silniku (dwa zgłoszenia; po jednym dotyczącym ww. usterek),
- okrętu pomocniczego (poławiacza torped) K-8 – usterki: lampy nawigacyjnej, płyt grzewczych pieca kuchennego, urządzenia do odczytu prędkości okrętu, kolektora wydechowego silnika głównego, zaworów systemu wody morskiej chłodzenia sprężarek, wycieku oleju na silniku i systemach podwieszanych, nieszczelność włazów rewizyjnych poszycia kominów i zbiornika dennego, systemu sprężonego powietrza rozruchowego i gospodarczego (dziewięć zgłoszeń; po jednym dotyczącym ww. usterek).

Spółród ww. 34 zgłoszeń reklamacyjnych dotyczących wyrobów dostarczonych w okresie objętym kontrolą 31 zgłoszeń uznano za zasadne i zrealizowano, a trzy (dwa dotyczące uszkodzenia łożyska sterowego i manetki sterowania obrotami silników motorówki cumowniczej M-22 oraz jedno dotyczące usterki urządzenia do odczytu prędkości okrętu pomocniczego K-8) zostały oddalone jako niezasadne.

(akta kontroli str. 661, 664, 673-676, 701-706, 1201)

3.6. W okresie objętym kontrolą nie naliczono kar umownych z tytułu nieprawidłowej jakości dostarczonych przez Spółkę wyrobów.

(akta kontroli str. 1202)

3.7. W badanym okresie prowadzono jedną sprawę sporną, której przedmiotem było rozliczenie płatności w wysokości 30 309,2 tys. zł, dotyczącej I etapu realizacji umowy na dostawę okrętu ratowniczego Ratownik (opisana w pkt 2.13 i 3.2 wystąpienia).

(akta kontroli str. 1203)

3.8. W latach 2018-2020 Spółka zrealizowała zadania inwestycyjne na łączną kwotę 8452,0 tys. zł. Najwyższe kwotowo zadania inwestycyjne dotyczyły:

a) w 2018 r. (z rozliczonych kosztów inwestycji o wartości 2157,0 tys. zł):

- zakupu sprzętu i oprogramowania IT, CTI oraz zintegrowanego systemu zarządzania ERP, tj. nowoczesnych narzędzi do zarządzania procesami w Spółce (549,0 tys. zł),
- dostosowania oświetlenia hal stoczniowych do obowiązujących przepisów bhp oraz ograniczenia kosztów zużycia energii (302,9 tys. zł),
- kompaktyzacji narzędziowni wydziałowych w jednym miejscu, obniżenia kosztów ogrzewania i oświetlenia oraz usprawnienie gospodarki narzędziowej (264,6 tys. zł),

b) w 2019 r. (z rozliczonych kosztów inwestycji o wartości 2902,0 tys. zł):

- modernizacji szatni i pomieszczeń biurowych w budynku, tj. dostosowania szatni i sanitariatów do obowiązujących przepisów bhp oraz wykonania nowoczesnej instalacji wentylacyjnej (1511,2 tys. zł),
- modernizacji Biura Projektowo-Technologicznego, tj. zakup sprzętu i oprogramowania do zarządzania dokumentacją techniczną realizowanych w Spółce projektów oraz możliwości współpracy z biurami projektowymi w kraju i za granicą (536,0 tys. zł),

- modernizacji suwnic w budynku, tj. poprawy bezpieczeństwa pracy pracowników oraz zminimalizowania przestojów spowodowanych awariami (320,0 tys. zł),
- c) w 2020 r. (z rozliczonych kosztów inwestycji o wartości 3393,0 tys. zł):
 - kompaktyzacji warsztatu elektrycznego, tj. dostosowania przyziemia w budynku do potrzeb przeniesionego wydziału PW-4 (781,5 tys. zł),
 - modernizacji pomieszczeń w budynku, tj. dostosowania pomieszczeń biurowych do potrzeb Laboratorium INNOSHIP (431,4 tys. zł),
 - zakupu urządzeń do rurowni, tj. wyposażenia wydziału rurowni w maszyny i urządzenia umożliwiające podniesienie możliwości produkcyjnych oraz wprowadzenia nowoczesnych technologii remontowych (261,9 tys. zł),
 - modernizacji czterech żurawi na doku i stanowisku lądowym, tj. poprawy bezpieczeństwa pracy pracowników oraz zminimalizowania przestojów awaryjnych (320,0 tys. zł),
 - modernizacji sieci energetycznych, tj. przystosowania układów pomiaru energii w stacjach GSZ do zasady TPA (112,0 tys. zł).

Ww. latach zadania inwestycyjne zrealizowano w zaplanowanych terminach oraz do wysokości kwot łącznych ujętych w tych planach.

(akta kontroli str. 192-193)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, dnia 14 lipca 2021 r.

Kontroler
Zdzisław Stefan Zbierski
główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor
Z up.
WICEDYREKTOR
DELEGATURY NAJWYŻSZEJ
IZBY KONTROLI W GDAŃSKU
EWA DUSZKA

/-/

.....
Podpis

/-/

.....
Podpis